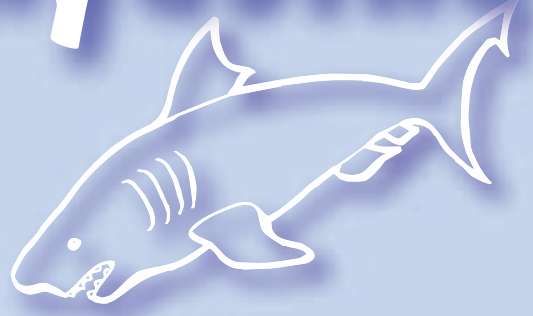

Sualtı Dünyasına Yolculuk

Dünya, bir su gezegeni. Yeryüzünün yaklaşık dörtte üçü okyanuslar ve denizlerle kaplı. Denizlerde yaşam çok çeşitli. Denizler, planktonlar gibi mikroskopik canlılardan dev balinalara kadar pek çok canlıya evsahipliği yapıyor. Biz insanlar için denizler bambaşka bir dünya. Ama bu dünyaya girmenin ve buranın tadını çıkarmanın bir yolu var. Tüplü dalış yapmak!

Tüplü dalışlarda, "SCUBA" ("skuba" okunur) adı verilen bir sistem kullanılıyor. Bu sistem, bir hava tüpü ve "regülatör"den oluşuyor. Regülatör, tüpteki havanın çıkışını düzenleyerek dalgıcın tüpteki havayı solumasını sağlıyor.

Dalgıçlar, SCUBA malzemelerini sırtlarında taşıyorlar. Böylece suyun altında diledikleri gibi hareket edebiliyorlar.

SCUBA sistemini, 1943 yılında, Jacques Cousteau ve Emile Gagnan

Bir sualtı arkeoloğu, eski bir batığın içindekileri inceliyor. Deniz tabanındaki, batmış gemilere “batık” adı veriliyor. Arkeologlar, batıkları inceleyerek eski insanlarla ilgili bilgi ediniyorlar.

visual photos - science photo

geliştirdi. Bu, çok ama çok önemli bir buluştu. Çünkü o zamana kadar dalgıçlar su yüzeyine kadar uzanan, giysilerine bağlı bir hortum aracılığıyla soluk alıp verirdiler. Bu sistem, dalgıçların suda özgürce

hareket etmelerini engeliyordu. Üstelik de kimi zaman kazalara yol açıyordu.

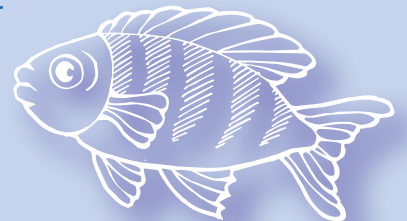
Bugün, SCUBA sistemi tüm dünyada yaygın olarak kullanılıyor. Bu sistemle dalış yapmak için, önce eğitim almak gerekiyor. Bu eğitim, özel dalış merkezlerinde veriliyor. Ayrıca dalış merkezlerinin bazılarında, çocuklar için de eğitimler düzenleniyor.

Arkeologlar, deniz biyologları gibi araştırmacılar ve keşif meraklıları da sualtında araştırma yapmak amacıyla dalış yaparlar. Denizler ve okyanuslar, gezegenimizin en az incelenmiş yerleri olduğu için, sualtında hemen hergün ilginç keşifler yapılıyor.

visual photos - science photo

Bu dalgıç, büyük beyaz köpekbalıklarını filme alıyor. Güvenliđi için, dalış teknesinden bir vinçle sarkıtılan metal bir kafesin içine girmiş.

Dalış Malzemeleri

Deniz Maskesi Gözlerimizi ve burnumuzu kapatır. Suyun altında net bir biçimde görmemizi sağlar; burnumuza su girmesini engeller. Deniz maskesi, en temel dalış malzemesidir.

Şnorkel Soluk alıp vermeyi sağlayan özel bir borudur. Bir ucunu ağızımıza alırız. Deniz yüzeyinde yüz üstü yüzerken bir maske ve şnorkel yardımıyla sualtını gözlemleyebiliriz. Şnorkelle, soluğumuzu tutup suya dalebiliriz de. Suyun yüzeyine çıktığımızda şnorkelin içine bütün gücümüzle üfleyerek içindeki suyu püskürtmemiz gerekir.

Palet Biçimi, su kuşlarının ayaklarını andırır. Ayağa takılır. Suda hızlı yüzmeyi sağlar. Paletle suda batmadan durmak da daha kolaydır.

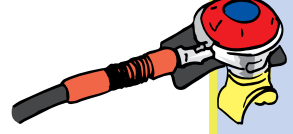
Yüzerlik Kontrol Aygıtı Tüplü dalışlarda kullanılan özel bir yelettir. Dalgıcın suyun içinde yükselip alçalmasını kontrol

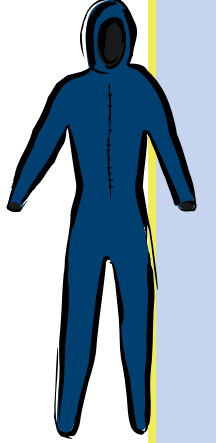
etmesine yarar. Bunun için yeleğin içine hava pompalanır ya da içindeki hava azaltılır. Hava tüpü de bu yelege takılır.

Hava Tüpü Bu tüpün içinde sıkıştırılmış hava bulunur. Bu, bildiğimiz havadır. Tüpün içindeki hava bitince, "kompresör" adı verilen bir aygıt yardımıyla yeniden doldurulur.

Regülatör Tüpten gelen havanın basıncını ayarlayarak dalgıcın rahat soluk alıp vermesini sağlar. Bir ucu, hava tüpüne bağlıdır. Öteki ucunda da bir ağızlık vardır. Regülatör, ince bir boruyla yüzerlik kontrol aygıtına da bağlıdır.

Balıkadam Giysisi Dalgıcı soğuktan korur. Suda daha uzun süre kalabilmesini sağlar. Özel bir plastikten yapılmıştır. Dalgıçlar, fener, pusula gibi araçlar, saat gibi kola takılabilen ve "dalış bilgisayarı" adı verilen bir aygıt da kullanırlar.

İşte bir deniz biyoloğu! Bu araştırmacı, bir tür denizyosunu üzerinde çalışıyor. Laboratuvarda incelemek üzere denizyosunu örneği toplamış.

Suyun Altında Bedenimize Neler Oluyor?

Görme Duyumuz Suyun altında her şey olduğundan daha büyük ve daha yakın görünür. Bu oran tam olarak % 25'tir. Örneğin, 25 santimetre boyundaymış gibi görünen bir balık, aslında 20 santimetre uzunluğundadır. Su altında derinlere inildikçe renkler de azalmaya başlar. Bunun nedeni, ışığın bazı dalgalıboylarının su tarafından emilmesidir.

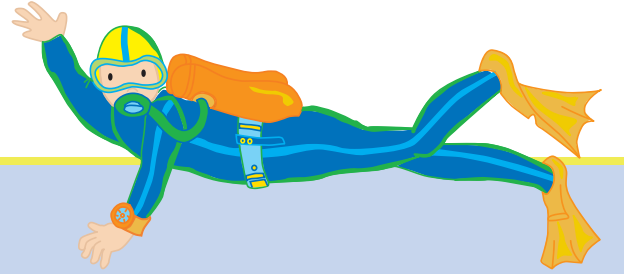
İşitme Duyumuz Ses dalgaları su altında, havada olduğundan daha uzaklara yol alır. Su altında birbirinden ilginç sesler duyulur. Balıkların, kabuklu deniz canlılarının, hatta çok uzaklardan geçen bir deniz motorunun sesi gibi seslerdir bunlar. Ses, su altında yeryüzünde olduğundan dört kez hızlı yol alır. Bu da, seslerin nereden geldiğini anlamamızı güçleştirir. Su altında, kimi zaman sesler sanki her yönden geliyormuş gibi gelir.

Konuşmak Su altında konuşmak olanaksızdır! Birincisi, ses tellerimiz su altında çalışmaz. İkincisi de, ağızımızı açar açmaz içine su dolar. Dalgıçlar su altında, el işaretleriyle iletişim kurarlar.

Hareket Etmek Su, havadan 800 kat daha yoğundur. Hiç denizde koşmayı denediniz mi? Bu, ağır çekim filmlerdeki gibi koşmaya benzer.

Güç Su altında herkes Süpermen olabilir! Suda her şey karada olduğundan daha hafif gelir. Karada kolay kolay yerinden oynatamayacağınız nesnelere su altında kaldırabilirsiniz.

Isı Kaybı Su, ısıyı havadan 20 kat daha hızlı soğurur. Suda bedenimiz çok hızlı ısı kaybeder. Deniz sıcaklığı 25-26°C bile olsa kısa bir süre sonra üşümeye başlarız.

Aslı Zülal

"Sualtını Gözlemliyorum"

Sualtını keşfetmek için mutlaka SCUBA dalışı yapmak gerekmiyor. Bir deniz gözlüğü ve bir şnorkelle de keşifler yapabilirsiniz. Şnorkelle de dalış yapılabilir. Bunun yöntemini öğrenmek çok zor değil.

Dalmayı bilmiyorsanız, gözlük ve şnorkel takarak suyun yüzeyinden de sualtını gözlemleyebilirsiniz.

visual photos - science photo